

Vergadering werkgroep “tentoonstelling Kampenhout-Sas”

Datum: woensdag 20 juli 2022
vergaderzaal “De Krop”
aanvang 14u30

Aanwezig: Huub Van der Steld, Ann Peeters, Ann Van Remoortel, Paul Behets, Erik Heymans, Hugo Schoevaerts

Afwezig: Jean-Marie Verhulst, Wouter Vanderbist

Verontschuldigd: Marc Van Nieuwenhoven (spoor O)

De bedoeling van deze vergadering was een stand van zaken op te maken en waar nodig taken te verdelen.

De reeds aangemaakte posters werden overlopen en waar nodig van commentaar voorzien. De posters werden ook op Google Drive geplaatst onder de groepsmap “panelen”.

Huub vond zoals gewoonlijk een hele reeks “stofjes” die zeker zullen opgekuist worden.

Paul had als algemene commentaar dat sommige posters misschien wat te overladen zijn, een terechte opmerking en er zal gekeken worden of we sommige posters kunnen opsplitsen.

Paul gaf ook de opmerking dat we, om problemen te vermijden, zeker bij materiaal uit het rijksarchief hun referentie moeten plaatsen - zal zeker gebeuren.

Er kwam ook ter discussie tot wanneer in de tijd we gingen gaan, gezien de handelaars en bedrijven in de industriezones op Kampenhout-Sas gedurig veranderen is het moeilijk om die allemaal te gaan verwerken. De meest logische oplossing zou zijn om te stoppen na de onteigeningen en afbraak van de oude brug en de aanleg van de nieuwe brug.

Als algemene titel voor de tentoonstelling hadden we gekozen voor “’t Sas”. Misschien moeten we hier een sub-titel aan toevoegen bv. “teloorgang van een leefgemeenschap” of zoiets (n.v.d.r.).

Op 28 juni hebben Ann Peeters en Erik Heymans een interview afgenomen van de 86-jarige Staf Sevenants (Geens) in woonzorgcentrum Molenstee; de moeite waard. Staf woonde gans zijn leven op ’t Sas, eerst bij zijn ouders in de rijwoningen die afgebroken werden voor de rotonde, later naast de villa van Herlitska tot in 2000 zijn huis werd onteigend. We hadden foto’s mee van alle gebouwen die er vóór de afbraak stonden (met dank aan de foto’s van Jean-Marie Verhulst). Staf wist nog bij naam en toenaam wie er in elk huis woonde, anekdotes werden uiteraard ook niet geweerd. Hij had ook nog informatie omtrent de fameuze beerkelders, blijkbaar werden deze achteraf gebruikt als champignonkwekerij. Alles werd opgenomen op dictafoon en de foto’s werden becommentarieerd. Achteraf hebben we ook nog René Michiels en Maria Cleyhens in “De Waaier” bezocht voor nog meer info.

Panelen 1, 2 – Landschapsevolutie van Villaret tot heden: referenties toe te voegen

Paneel 3 – 1750. Er wordt een kanaal gegraven: referenties toe te voegen

Paneel 4 – De sluizen: referenties toe te voegen

Paneel 5 – De Popp kaart (1858): Ann Van Remoortel heeft verder gewerkt aan de informatie voor de Popp-kaart (paneel 5) . We behouden de ingekleurde kaart maar gaan deze stofferen met de namen van de eigenaars en eventueel bewoners van de gebouwen.

Tijdens het uitpluizen van de Popp-leggers kwamen we tot de vaststelling dat het domein Schoonhoven niet vermeld werd als eigendom van de Fierlant maar we lva nene Wwe Antoine-Josephus Leroy , rentenierster uit Antwerpen, het pand ernaast was eigendom van Josephus-Antonijs-Maria Leroy, rentenier, de vrouw, Leuven en Hendickx Henrica, rentenierster uit Leuven. Het gaat hier om Art. 863 en 1263 uit de leggers. Paul zal uitzoeken hoe dit in elkaar zit (notarisakten).

Paneel 6 – Schoonhoven: moet geverifieerd worden of de villa uit 1944 gebouwd werd door *de Fierlant* of door *Nicolaas Van Campenhout*. Erik zal de bronnen verifiëren.

Paneel 7 – Bedrijvigheid begin 20ste eeuw: Deze poster (1900 tot 1940) toont de Poppkaart met daarop de gebouwen geprojecteerd die op de kadastrale kaart van 1915⁺ worden getoond. Aan de belangrijkste gebouwen worden foto's gelinkt met wat uitleg.

Hier ontbreken nog wat oude foto's zoals deze van het oude café Gillemot, café "A la vue du canal" , de bouwbedrijven, kolenhandelaars, beginjaren van De Voeght, enz.

Paneel 8 – Bedrijvigheid WO2 tot 2005: moet nog gestart worden . Er werd gekozen om periode van de tentoonstelling tot net na de bouw van het nieuw verkeersknooppunt te laten lopen.

Paneel 9 & 10: Aan Felix Goossens werd gevraagd om iets te schrijven omtrent de strijdperikelen aan het Sas. Teksten werden reeds ontvangen voor WO1 en WO2 en er wordt nu gezocht naar beeldmateriaal om dit te stofferen, Huub heeft reeds foto's bezorgd die voor WO1 kunnen dienen. Felix heeft ook een verhaaltje bezorgd omtrent de verdwenen WO1- lijken die tijdens de afbraak van cafe Gillemot in 1942 gevonden werden. Valt misschien nog te zien of we panelen 9 en 10 niet kunnen combineren.

Paneel 11 – Bevolkingsgroei rond 1910: over deze titel moet misschien eens nagedacht worden, bedoeling is om hier portretten te maken van bewoners, beroepen die alles te maken hebben met het leven rond het Sas.

Aan iedereen in de groep wordt gevraagd om informatie op te zoeken en te bezorgen aan Erik voor verwerking. We denken hier dan aan de sasmeesters, boottrekkers, kolenhandelaars, schippers, ...

Paneel 12 – Bouw eerste vaste brug in 1942: Deze poster toont foto's uit 1942 maar moet nog worden aangevuld (onteigeningsplannen van toen, bouwtekeningen ?). Momenteel worden foto's getoond van de voorbereidende werken, de bouw van de brugpijlers en de afwerking. Hugo wacht nog op toestemming van "Waterwegen" om deze foto's en eventueel bijkomend materiaal te mogen publiceren.

Paneel 13 – De tramlijn: Huub neemt dit voor zijn rekening gezien dit "zijn dada" ☺ is. Van stoomtrein over de draaibrug naar elektrificatie naar tijdelijke brug in 1942 tot definitieve betonnen brug over de vaart tot afbouw tramlijn.

Panelen 14, 15, 16 & 17 – handelszaken: Deze panelen kunnen gecombineerd worden en sommige ontbrekende bedrijven die hun stempel drukten in de pre-onteigeningsperiode mogen niet vergeten worden; ik denk aan Isolatie Verhoeven, lichtwinkel Malfliet, Renault garage

Schepers, restaurant Veilinghof, Vloeberg, Bols, Met David Verhoeven heeft Erik reeds contact en hij al me informatie en oude foto's bezorgen.

Ann Van Remoortel zal informatie bijeenzoeken over de veiling.

Paneel 18 – Herbergen: Deze poster moet nog worden gestart, bedoeling is om voor elk café of restaurant een chronologische voorstelling van de eigenaars en eventueel anekdoten weer te geven.

Iedereen die info heeft kan die doorsturen naar Erik.

Paneel 19 – Vertier aan 't Sas: (misschien hier een andere titel voor zoeken) Deze poster moet nog gestart worden, bedoeling is om hier activiteiten te tonen die zich vroeger afspeelden in en rond het kanaal in Kampenhout. Zo weten we dat een zwemclub uit Schaarbeek tot in 1954 zwemfeesten met attracties organiseerde in het kanaal, er werd bv vanop de brug in brandende hoepels gesprongen, enz.

Een ander thema is de Kampenhout-Sas kermissen met spiegeltent, dansfeesten bij de kolenhandelaar, Kanaalvaarten, Vaar(t)happenings,...

Paneel 20 – Infrastructuurwerken 2002-2005 (het project): Poster toont algemene informatie, planning en verantwoordelijkheden voor het project. Poster toont ook de maquette .

Paneel 21 – Infrastructuurwerken 2002-2005 (onteigeningen): Poster toont foto's van de onteigende panden en hun afbraak. Bovenaan zouden krantenkoppen omtrent die onteigeningen komen. Ann Peeters heeft via-via 4 fotoboeken bekomen met krantenknipsels omtrent Kampenhout. Deze over Kampenhout-Sas worden er uitgefilterd en gescand.

Paneel 22 – Infrastructuurwerken 200-2005 (de werken): Poster moet nog worden gestart maar Erik heeft daar genoeg foto's van gezien hij indertijd voor de gemeente om de 14 dagen foto's van de werken ging nemen.

Panelen 23 & 24 – Krantenknipsels : Misschien is hier maar 1 paneel voor nodig gezien info uit de kranten reeds wordt verwerkt in de verschillende panelen.

De ingelijste kader zullen worden opgehangen met beschikbare haken aan de zwarte panelen in de achterhoek van de tentoonstellingsruimte waar het diorama van het sas door Spoor O team wordt opgesteld. Meer zwarte panelen zullen foto's van de gebouwen in het diorama tonen.

Suggestie is om een bijkomend paneel te maken met kunst omtrent het Sas en aan onze dorpsdichter te vragen om een kort gedicht over 't Sas te schrijven dat in een poster zou worden verwerkt. Er is reeds contact met Benny Peeters gezien hij ook 't Sas als thema van sommige van zijn schilderijen heeft. A-Ch. Gyselinckx heeft ook een paar schilderijtjes gemaakt waar wij reeds digitale versies van hebben.

Een ander eventueel vrijkomend paneel kan dan als laatste paneel een dankwoord brengen aan de werkgroep en allen die hebben toegedragen tot deze tentoonstelling (in analogie met de bekententoonstelling).

De posters:

Nr	Status poster	Poster titel
1	100 % ✓	Landschapsevolutie van Villaret tot heden (deel 1)
2	100 % ✓	Landschapsevolutie van Villaret tot heden (deel 2)
3	100 % ✓	Het kanaal anno 1750
4	100 % ✓	De sluizen
5	30 %	Popp kaart
6	100 % ✓	Schoonhoven
7	75 %	Bedrijvigheid begin 20 ^{ste} eeuw
8	0 %	Bedrijvigheid WO2 tot 2005
9	0 %	Strijdperikelen (deel 1)
10	0 %	Strijdperikelen (deel 2)
11	0 %	Bevolkingsgroei rond 1910
12	75 %	Bouw nieuwe brug in 1942
13	0 %	De tramlijn
14	0 %	Covée
15	0 %	Busbedrijf De Voeght
16	0 %	Witloofveiling
17	0 %	Transportbedrijf Gillemot
18	0 %	Herbergen
19	0 %	Vertier aan 't Sas
20	100 % ✓	Infrastructuurwerken 2002-2005 (deel 1) – het project
21	100 % ✓	Infrastructuurwerken 2002-2005 (deel 2) - onteigeningen
22	0 %	Infrastructuurwerken 2002-2005 (deel 3) – de werken
23	0 %	Krantenknipsels (deel 1)
24	0 %	Krantenknipsels (deel 2)

	100 % ✓	Ingelijste kaart van Jean-Marie
		Enkele panelen voor omkaderen van het "Spoor O"-diorama
	100 % ✓	Ingelijste kadasterkaart uit 1915 van Huub

Hugo ontving filmmateriaal van Denise Croon omtrent de afbraak en werken aan 't Sas. Hugo zal zien of dit bruikbaar is voor eventuele vertoning tijdens de tentoonstelling.

Ann Van Remoortel heeft ontdekt dat Ring ten tijde van de afbraak van de onteigende panden een reportage gemaakt met interviews van bewoners en beelden van de afbraak. Erik zal contact opnemen met Ring-TV om te zien of die reportage nog beschikbaar is.

Erik zal foto's van de maquette van de infrastructuurwerken van 2002-2005 doorsturen naar Hugo. We zijn immers koortsachtig op zoek naar die maquette ☺.

Alweer een productieve vergadering.

Dank aan allen voor jullie inzet.

Einde vergadering: 17u30

Volgende vergadering :

Moet nog worden vastgelegd

Verslaggever: Erik Heymans